

Uprava: Nebotičnik, Gajeva ul. 1. Telefon 38-55.
Ček račun: Ljubljana št. 14.614. Izhaja vsak dan, razen ob ponedeljkih in po praznikih.

GLAS NARODA

Naročnina na mesec je 12 Din. Za tujino 20 Din.
Uredništvo: Ljubljana, Nebotičnik, Gajeva ul. 1. Telefon 38-55.
Rokopisov ne vračamo.

Št. 96.

Ljubljana, torek 28. aprila 1936.

Leto II.

Ne ponašaj se z jutrišnjim dnevom, kajti ne veš, kaj bo dan rodil.

Svetopisemski pregovor.

Dnevna pratika

Torek, 28. aprila 1936. Katoličani: Pavel od Križa. Pravoslavni: Puh in Trofim.

Dežurne lekarne v Ljubljani:

Torek: Mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg; Mr. Ramor, Miklošičeva cesta; Mr. Gartus, Moste — Zaloška cesta.

Vreme

Napoved za danes. Oblačnost se bo povečala, možno dežja v severozapadnem delu države. Temperatura se bo še zvišala. Sonce vzhaja ob 4.34, zahaja ob 18.37.

Dunajska vremenska napoved: Mirno in milo vreme, ponekod bo temperatura nad 20 C. Spremenljiva oblaknost, ponekod jasno, drugod zelo oblačno. Nevihte prete. Nevarnost slane je minila.

Gledališče

Drama

Začetek ob 20. uri.

Torek 28: Zaprt (Gostovanje v Celju: Prva legija).

Sreda 29: Juarez in Maksimilijan. Red Sreda.

Opera

Začetek ob 20. uri.

Torek 28: Othello. Premijera. Izven. Red Sreda: Pesem ljubezni Red C.

Kino

Sloga: Zivljenje teče dalje.

Matica: Zlato jezero.

Union: Carski sel.

Šiška: Poslednji valček.

Ideal: Dezertir.

Radio Ljubljana

Torek: 11: Solška ura; Naša soseda Albanija, g. V. Pirnat; 12: Radijski jazz na ploščah; 12.45: poročila; 13: čas, vreme; 13.15: plošče; 14: poročila; 18: Radijski orkester: Haydnova ura; 18.40: Filozofsko predavanje, g. Terseglav; 19: poročila; 19.30: Narodna ura; Naselja kakor so in kakor bi morala biti, g. dr. Stojadinovič; 20: Prenos opere iz Zagreba.

Borza

Ljubljana, 27. aprila

Današnja povprečna vrednost tujega denarja

	Dinarjev
1 hol. goldinar	29.72
1 nemška marka	17.61
1 belga	7.41
1 šv. frank	14.25
1 angl. funt	216.44
1 am. dolar	48.50
1 fr. frank	2.88
1 Kš.	1.81

V privatnem kliringu

1 avstr. šiling	9.23
1 nemška marka	13.97
1 angl. funt	250.00

Iz zdravniške službe. Izpit za specialista kirurgije je položil v Zagrebu z odličnim uspehom dr. Arko Venčeslav, asistent kirurškega oddelka splošne bolnišnice v Ljubljani. Čestitamo!

Praznik slovenske dobrodelnosti — Ves narod želi pravice in pomoči — Piramide mrtvaških lobanj — Rejci malih živali na Dolenjskem — Vse je propadlo — Uresničene prerokbe o svetovni vojni

Ojačene vrste ekstremne levice

Odločitev bo padla šele 3. maja

Pariz, 27. april. r. Po dosedaj znanih rezultatih v 156 volilnih srezih bo potrebno, da gre 106 srezov v ožje volitve. Samo v 50 volilnih srezih so izbrani v prvem glasovanju dosedanja poslanci. Od poznanih političnih osebnosti so izbrani radikalni socialist minister trgovine Bonnet, predsednik radikalnosocialistične stranke Daladier, ki je dobil 600 glasov nad absolutno večino, dalje minister za delo Frossard in minister pošte Mandel. V splošnem se opaža, da so se ojačile ekstremne vrste s skrajne levice, posebno v gosto naseljenih krajih, n. pr. ob Seini in Rhoni.

Pariz, 27. aprila. Danes so objavljeni rezultati mandatov, ki so sledeči:

republikanska zveza:	mandatov 57,	dobljenih 10,	zgubljenih 0;
demokrati :	» 8,	» 0,	» 2;
republikan. levičarji :	» 23,	» 0,	» 0;
neodvisni radikali :	» 19,	» 0,	» 2;
radikalni socialisti :	» 21,	» 0,	» 4;
neodvisni socialisti :	» 3,	» 0,	» 3;
socialistična zveza :	» 5,	» 1,	» 0;
združeni socialisti :	» 23,	» 0,	» 4;
komunisti in komunistični disidenti :	» 10,	» 4,	» 0;

Ti rezultati niso še popolni. Na ožjih volitvah 3. maja se bo odločalo o usodi še 432 mandatov.

Ožje volitve še v 67 srezih

Pariz, 27. aprila. r. Včeraj zvečer ob 22. uri so bili poznani sledeči volilni rezultati:

Izvoljenih je bilo:

- 14 republikancev,
- 5 republikanskih levičarjev,
- 3 neodvisni,
- 3 demokrati populist
- 3 neodvisni radikali,
- 2 socialisti,
- 1 poslanec socialistične unije
- 1 komunist

Ožje volitve se bodo vršile še v 67 srezih. Skupno je dosedaj poznanih 104 rezultatov.

Bivši ministri Frote (socialist), Louis Marin (republikanec), in Malvy (radikalni socialist) so ponovno izbrani.

Na ožje volitve gre narodni poslanec in predsednik skupščine Fernand Buisson (neodvisni socialist) in bivši radikalni socialist Leon Mayer, predsednik občine v Havreu.

Herriot

mora v ožje volitve

Pariz, 27. aprila. r. Med kandidati, ki so bili končno izvoljeni že na včerajšnjem prvem glasovanju so tudi sledeči politiki: minister mornarice Pietri, bivši minister Malarmé, bivši državni

podtajnik Petsché, bivši drž. podtajnik Ibarnegare, ki je ugledni desničarski prvak.

Med ostalimi bodo imeli 3. maja ožje volitve še sledeči: Martino de Plat, bivši drž. podtajnik, Dicos, bivši minister; Bibie drž. podtajnik v ministrski dela in Danielou, bivši minister, pa tudi Eduard Herriot, ki ga je v Lyonu, kjer je župan, prekosil desničarski prvak.

Predsednik Španije iz narodne fronte?

Novi predsednik v Španiji

Madrid, 27. aprila. d. Volitve so že pri izboranju delegatov, kateri bodo izbrali predsednika republike, pokazale, da je narodna fronta v absolutni večini. Tako je v Teraconi dobila narodna fronta 6000 glasov, dočim je desničarska stranka dobila le 3.300 glasov. V Barceloni je narodna fronta dobila 150.000 glasov, dočim je katalonska zveza podprta še od desničarskih strank dobila le 6000 glasov. Radi teh rezultatov se je mnenja, da bo novi predsednik republike potekel iz vrst narodne fronte.

Angleški parnik kliče na pomoč

Newyork, 27. aprila. k. Poljski parnik »Pilsudski«, nemški preoceanski parnik »Bremen« in ameriški parnik »Washington« so ujeli sledeči klic na pomoč: »SOS. Prosimo za hitro pomoč. Voda vdira hitro v ladjo. Radio.

Znana francoska avtomobilska vozačica gospa A. Itier bo začela kom maja vozila enega izmed štirik Adlerjevih dirkalnih voz na progi Le Mans v Franciji. Vožnja bo predvidoma trajala 24 ur.

Cesta proti Adis Abebi je zaprta. Abesinci so, zavedajoč se nevarnosti, ki jim preti, temeljito zaprli cesto proti Adis Abebi. Na visokih hribih na obeh straneh so postavili strojnice, da tako obvladajo ves položaj na cesti.

postaja na ladji bo vsak moment onesposobljena za oddajo. Naha-jamo se 49° 98' severne širine in 37° 25' zapadne dolžine. »Saint Quantin«. Saint Quantin je angleški parnik. Zgoraj omenjene ladje so ujele klic SOS tudi od angleškega parnika »Raspole«, ki je na potu iz New Orleansa v London.

Oglašuj v „Glasu“

Dnevna kronika

— Udobne avtobuse za Vaše izlete si preskrbite pri »Putnik-u« v Ljubljani, telefon štev. 88-79.

— Zahtevajte od svojega čevljarja strokovno pripravo čevljarstva. Okolaj gumijastih podplatov in podpetnikov. Vi boste nosili čevlje za štrpce še samo s temi podplatami in podpetniki, ker so trajne, lahke, elastične in nepromočljive.

— Priprave naših Sokolov za Berlin. V nedeljo ves dan so bile v telovadnici Narodnega doma prve izbirne tekme naših Sokolov za olimpijado v Berlinu. Tekmo, h kateri se je prijavilo 25 tekmovalcev, je vodil br. dr. Viktor Murnik. Tekmovalci so tekmovali v obveznih in prostovoljnih vajah na orodju in v prostih vajah. Uspehi tekem so bili prav zadovoljivi in so zasedli 1. mesto br. Konrad Grilec, Maribor od 120 dosegljivih točk 110,1, 2. Pristov Janez, Jesenice 104,7, 3. Primožič Tošo, Maribor 99,8 itd. Tekmovalci bodo od 1. maja dalje skupno vežbali v Ljubljani, nakar odidejo začetkom avgusta v Berlin. Želimo našim vrlim Sokolom pri vežbanju in seveda v Berlinu kar najlepših uspehov.

— Odlikovane tobačne delavke. S kolajno za vestno službovanje so bile odlikovane naslednje delavke v tobačni tovarni v Ljubljani: Karolina Černan, Karolina Volmut, Marija Bergant, Marija Zamljen, Antonija Ažman, Ivana Bitenc, Ivana Kosec, Marija Senk, Marija Peterca, Marija Arhar, Antonija Dernovšek, Neža Pirc, Franja Svajger, Franja Zrimšek, Marija Koder, Ivana Snoj, Marija Korbar, Terezija Kanoni, Marija Logar, Ana Pogačnik, Marija Skriba, Ivana Uranič, Marija Kastelic in Elizabeta Cerkovnik. Vsem tem delavnicam in pridnim rokam tudi naše čestitke.

— Iz sodne službe. Z ukazom kraljevih namestnikov je reaktiviran g. dr. Ivan Likar, vpokojeni sodnik upravnega sodišča v Celju.

— Premestitve v politični službi. Z ukazom kr. namestnikov je imenovan za sreskega načelnika v gornjem gradu g. dr. Franc Mlinar, dosedaj sreski podnačelnik v Ljutomeru. Premesteni so sreski podnačelniki gg. dr. Fran Tomšič iz Ptuj, v Krško, Bogomil Deu iz Logatca v Litijo in Velko Vidmar iz Litije v Novo mesto. Poveljnik policijske straže g. Dragotin Gril je premeščen iz Ljubljane v Banjaluko.

— Promoviral je na dunajski visoki šoli g. Miran Henk, tajnik Rudniške družbe v Mežici, za doktorja gospodarskih ved, Čestitamo.

— Umrli so: v Ljubljani g. Ivan Mohorčič st.; na Jesenicah g. Franc Mušič, orožniški narednik v pok.; v Krškem g. p. Herman Langeršek; v Breznici nad Škofjo Loko g. Pavle Stanovnik. N. v m. p. Preostalih naše sožalje!

— Za honorarne profesorje so postavljeni gg. Lojze Sivec in Elza Piščanec na III. drž. realni gimnaziji v Ljubljani ter Vladimir Ezurja na realni gimnaziji v Kranju.

— Velike počitnice se začno že dober mesec. Oni dijaki, ki jim učenje ni malenkost in, ki hočejo v počitnicah na potovanja ali pa gredo na deželo in na morje, vedo da brez dobrega uspeha v šoli ne bo s počitnicami nič. Ali ni mnogo boljše, da se sedaj v poslednjem trenutku z vsemi močmi oprimejo resnega učenja in z gotovostjo upajo na brezskrbno letovanje kjerkoli? Starši! Vaši otroci morajo v počitnicah ven iz mesta na sonce in svež zrak. Če hočete Vam in Vašim otrokom prihraniti razočaranje na Vidov dan, stopite najprej

Ce imate še tako visoke zahteve:

s Chlorodontom

boste gotovo zadovoljni

Jugoslovanski proizvod

Cvetje iz vrta od onkraj Karavank

Iz zadnjega »Koroškega Slovence« posnemamo z uvodnega mesta.

Voditelji naše Avstrije so avstrijskim manjšinam naklonjeni. Tej naklonjenosti pa stoji nasproti delovanje raznih raznarodovalnih organizacij. Te organizacije se v zavesti svoje moči in svojega trenutnega položaja sklicujejo na pomanjkanje narodne zavednosti v manjšinskih vrstah in vršijo svoj posel s to legitimacijo nemočno naprej. Kljub vsem naporom voditeljev narodnih manjšin, da se razčisti položaj okoli narodnih manjšin v luči dejanske pravice, smo v pogledu avstrijske manjšinske politike šele v začetku... Dollfuss in Schuschnigg sta s svojimi izjavami o vrednosti narodne zavesti prvič prelomila večdesetletno tradicijo. Njima je sledil že mnog iskren avstrijski voditelj.

Še vedno smo — vindišarji...

Žal se naši voditelji v deželi še niso povzpeli do tega, resnično kulturnega stališča. Najjasnejša je doslej tozadevna beseda lista »Österreichische akademische Blätter«. V rubriki »Schwarzes Brett« zavzemajo v številki 5. svoje stališče k članku v dunajskem nacionalnem glasilu, naslovljenem »Wir sind Windische«, v katerem nekdo trdi, da naši nezavedni bratje zato niso Slovenci, ker imenujejo svoje konje Braun, Scheck in Schwarz, svoje pse Treff in Waldi, pozdravljajo z »dobro den« in v gostilni zahtevajo »še an ohtel«. Tako piše k temu dunajskemu članku dunajski akademski list:

Teutonska miselnost

»Preočitno je, da je bil ta prisiljeno preprosti članek pisan v v šolo, potem pa takoj v Akademski urad dela na univerzi, dvorišče desno. Tam Vam določimo vestnega inštruktorja-studenta, ki naj bo čimbolj po Vaši želji. Ne bojte se, tudi honorar se določi čimbolj po Vaši volji. Akademski urad dela uraduje vsak dan od 11—12 ure.

— Umrli so: v Kostanjevici na Krki g. Ferdinand Sekovanič, bivši trgovec, posestnik, trgovec in hotelir na Bledu; v Škofji Loki ga. Marija Šmitk, trgovka, pogreb bo v Kropi na Gorenjskem. N. v m. p. Preostalih naše sožalje.

uredništvu. Namen mu je očiten. Kot mačka ne more pustiti lovca na miši, tako vleče naše povdarjen narodnjake pot vsenemške domišljavosti: ponemčevanje za vsa ko ceno! V pravo tevtonsko glavo noče in ne more iti, da so v Avstriji tudi lahko ljudje, ki govorijo slovensko in so lahko kljub temu enako dobri in dragoceni državljani, kot je nemška večina ljudstva. Ne gre jim v glavo, da ima precej obsežno ozemlje južno od Celovca svojo pravico do šol, v katerih se poučuje slovenska materna govorica in koder v cerkvah duhovnik molji v slovenskem jeziku.

Kdo je manjvreden?

Po 18 letih naši povdarjeni narodnjaki niso ničesar pozabili in se tudi ničesar novega naučili. Njihovega domišljavega sveta niso razdrli niti uspehi njihovega nacionalnega poslanstva, ki so doprinesli svoje, da je narodni šovinizem slovenskih sosedov dosegel najvišjo točko. Ni čuda: stara trditve o manjvrednosti slovenske narodnosti napram nemški spada pač v slovar mnoge malo-meščanske družine. Zato ne smejo biti dobri južni Korošci Slovenci, marveč so vindišarji — kar je sicer isto, a zveni za stopnjo bolj germansko — in morajo za vsako ceno spadati k Nemcem.

Kaj pravijo akademiki?

Ja: mi Avstrijci vemo dobro, da spadajo Koroški Slovenci k nam, vendar tako kot brat k bratu, z enakimi pravicami in z enako narodno svobodo. Pošteno hočemo varovati nam izročeno slovensko narodnost in slovensko svojstvenost varovati jo hočemo danes in vse čase.

Opazke dneva

Ljubljana, 27. aprila

Kakor poroča »Ponedeljski Slovenec«, je imel g. minister brez portfelja dr. Miha Krek v nedeljo dva shoda, enega v Grobljah pri Domžalah, drugega pa v Senčurju.

V svojem govoru v Grobljah je g. minister izjavil, da o kaki nestalnosti sedanje vlade ni govora; vsi merodajni činitelji imajo v njo popolno zupanje. Pripomnil pa je g. minister:

»Ne rečem sicer, da smo večni, ka-

kor so govorili drugi, ki so bili pred nami, rečemo pa, da se prejšnje stanje nikdar več ne more vrniti. More se kaj izpremeniti, smer sedanje politike pa se ne more.«

Nekateri pravijo, — tako je dejal g. minister, — da bi bila zopet potrebna močna roka. To pravi tista peščica integralnih Jugoslovanov, pristašev prenapetih edinstev, ki se obnaša tako, kakor da 12 milijonov Jugoslovanov nič ne pomeni.

Ta izjava g. ministra je vsekakor zanimiva. Moramo pa pripomniti, da se ne vjema z našim povsem objektivnim in nevtralnimi gledanjem na današnji položaj. Mi imamo po vsem razpoloženju ljudstva, po vseh političnih akcijah, po resolucijah vseh gospodarskih zborovanj itd. vtis, da je klic po močni roki danes v naši državi vsesplošen, torej prava ljudska želja. Sicer je pa stvar taka, da je močna roka na državnem krmilu vsak čas potrebna. In če je kdaj bila potrebna naši državi močna roka, tedaj je gotovo najbolj potrebna v današnjem času, spričo vsega notranjega in zunanjega položaja. Mislimo, da v tem pogledu soglašamo z nami tudi g. minister dr. Krek.

Najzanimivejše v grobljanskem govoru g. ministra pa je to, kar je povedal glede na žalostne dogodke v Kerestincu:

Veste, kaj so pred nekaj leti počeli z mirnimi državljani orjunaši in druge zvence in uniformirane organizacije. Celi okraji so bili v največji razburjenosti, kakor ob najbolj nemirnih časih, dokler ni slednjič prišlo do streljanja v Otočah, Lescah in Trbovljah. To so bili najstrašnejši dogodki, od kar država obstoja. Take organizacije pa so širile, oziroma usiljevale fraze o ljubezni do države tudi drugod, zlasti po Hrvaškem. Kar je bilo vladajočega režima sram, da bi nad mirne ljudi poslal svoje uradne in zakonite reditelje, je podtalno poslal take uniformirane in oborožene nadute nacionaliste, ki so delali red brez odgovornosti in brez zakona. Razumljivo je, da je kri mirnega kmeta in meščana čimdalje bolj vrela. To kar se danes dogaja na Hrvaškem, je odgovor na tiste čase.

G. minister je o ozadju teh dogodkov gotovo dobro poučen, zato zasluži to njegova pojasnila največjo pozornost.

Guvernanta se spreha za malim dečkom po parku, ko ju sreča teticar. Dobrika se malemu in ga vpraša:

— No Janček, kako se imaš? Kdo dobi od očka sladkaj poljubček, preden zaspi?

— Naša guvernanta — nedolžno pove mali.

še o osnutkih za spomenik

Kralju Aleksandru I.

Ljubljana, 28. aprila.

Zadnjič smo opisali oba osnutka, ki sta dobila po 5000 Din nagrade, danes si pa najprej oglejmo ona dva, ki sta bila nagrajena tudi z enakima zneskoma po 3000 Din, nadalje one štiri, ki so priporočeni za nakup po 1000 Din, naposled pa še ostale.

Kipar Peter Loboda je menda mislil na Rolanda, varuha starih meščanskih svoboščin, zato je pa v osi univerze postavil visok štirioglat steber s ploskimi reliefi, pred njim pa stoji prav tako arhaično kot genij stilizirani kralj.

Pred Tivoli,

tja, kjer sedaj pred Trubarjem na sredi stoji visoki stari železni kandelaber, sta pa kipar Boris Kalin in arhitekt inž. V. Glanz postavila 17 m visok steber. Podoban je baročnim znamenjem ali še bolj empirskim spomenikom. Na enostavnem dorskem kapitulu se kakor plamen dviga kralj s simboličnimi figurami na močni bazi stebra je pa 1,50 m visok venec figur v reliefu, za stebrom proti Tivoliju je dolg ozek bazen. Marsikoga bo osnutek spomnil na Kalin-Glanzevo nagrobni spomenik dr. Žerjava, če bi steber obrnil. Kiparsko je kompozicija prav dobra in bogata, drugače se nam pasteber zdi prešibek, da bi mogel obvladati vso dolgo perspektivo Aleksandrove ceste od »Slona in še dalje gori ves tivoljski glavni drevored do gradu, vendar bi se na s te strani odražal v bazenu.

Na osnutku z geslom »1, 2, 3, 4.« je zregulirana Zvezda tako, da je proti Kongresnem trgu po vsej dolžini odrezana, v vrsti sedanjih stebričev-odnašalcev pa v osi Vegove ulice na nizki trioglati prizmi stoji s plaščem ogrnjeni kralj z mečem v eni in s knjiko v drugi roki.

Projektant z geslom »BSJ.« je zreguliral ves prostor pred Tivolijem in Narodnim domom, kralja na konju je pa postavil za Trubarjev spomenik proti pravoslavni cerkvi. Spomenik bi prišel do veljave šele ko bo stal na drugi strani Oficirski dom, pred Narodni dom je pa arhitekt postavil blizu 30 manjših spomenikov in je pri tem gotovo mislil na javno galerijo plastike pred Narodno galerijo. Osnutek je vsekakor prav interesantno delo talentiranega arhitekta Plečnikove šole.

Kipar z geslom »Zvezda renataca« je pa spomenik postavil že

na Paradni trg,

ki ga v boljših časih dobimo iz Zvezde čez kazinski vrh med hišami ob Šelenburgovi. Prešernovi in Wolfovi ulici. Kralj je na konju in obdan s figurami, pa tudi na podstavku je več figur.

Osnutek s šifro »Karo« je pred Tivolijem napravil trioglat majhen prostor, na sredo je pa na trikot postavil stoječega kralja s 3 figurami na podstavku. Na vakem oglu triogelnika stoji po en stebričast kandelaber.

Edina vrata v Tivoli

je pa napravil projektant z geslom »Udinitelj«. Osnutek je med najinteresantnejšimi, najoriginalnejšimi. Floris ima obliko križa. Spreddaj je 8,5 m visok steber, čezeni se je pa pognal jahajoči kralj.

Jezdec je visok nad 4 m. Levo in desno so pod kipom vrata, izpod njunih preklad pa ob stebru s soho plavajo mogočni geniji, a podboje vrat krasi plastične skupine, menda matere. Ves spomenik bi bil torej visok 12,50 m in bi v večjih dimenzijah ta zasnova gotovo delovala prav mogočno.

Kipar z geslom »MVK« je prostor ob Bleiweisovi cesti pred Tivolijem obkrožil s pergolo, na sredo je pa na nizki podstavek postavil kralja, kakor bi šel s sprehoda v mesto.

Prav originalno zasnovan je pa tudi osnutek »Oporoka«, ki nat bi s svojim zadnjim delom, visokim kandelabrom segel prav do srede Zvezde. Spreddaj ob Kongresnem trgu stoji na močnem podstavku kralj na konju, za njim pa vrh stopnišča umira smrtno zadeti lev. Od leva stopnice polagoma padajo do stebra ali kandelabra. Lepa ideja!

Visoko je pa proračun prekoračil tekmovalci z geslom »Udinitelj«. Podrl je pol Zvezde, da bi 22 m visoki spomenik stal prav na sedanjih njenih sredi na robu razširjenega Kongresnega trga. 12 visokih stebrov v štirikotu je na vrhu zvezanih s arhitravom, med njimi pa gori kandelaber, a na

Najboljši strokovnjak.....

zelo težko ugotovi napake v materialu. - Vsled tega pazi na znak kvalitete „PALMA“, ki uživa zaupanje vsega sveta.

PALMA-OKMA
GUMI PODPLATI

PALMA

GUMI-PODPETNIKI

JUGOSL. IZDELEK

Dobe se pri vsakem čevljarjem mojstru!

oglih stoje figure. Vse to stoji na kockasti bazi, nekakem mavzoleju, v vratih pa stoji reliefni kralj s povzdignjenimi rokami.

Zadnji osnutek ima geslo »Konkurz«, stoji pa na levi strani pred Tivolijem na travniku, kjer so sedaj še barake. Kralj drži pred seboj državni grb, s treh strani podstavka pa dvigajo proti njemu vsak svoj grb Slovenec, Srb, Hrvat.

Osnutki bodo razstavljeni v Jakopičevem paviljonu od petka do nedelje in občinstvo ima spet dosti tvarine za razgovore.

A. G.

Dancing „NEBOTIČNIK“

Ne zamudite prilike
in oglejte si nastope komika
JARSKYA.

Zabaval Vas bo samo še par dni s
svojim finim in taktnim humorjem
ter akrobatskimi točkami, ne da bi
žalil Vaše čute.

Začetek ob 11. uri.

UPRAVA.

Zborovanje vojnih invalidov

Maribor, 27. aprila.

V veliki kazinski dvorani so v nedeljo dopoldne zborovali vojni invalidi. Bila je skupščina Oblastnega odbora Udruženja vojnih invalidov za Dravsko banovino, ki ima svoj sedež v Ljubljani. Od 47 krajevnih organizacij je bilo po delegatih zastopanih 38, navzoči pa so bili tudi številni člani. Središnji odbor sta zastopala predsednik Božidar Nedelč in tajnik Milutin Mrmaljevič iz Beograda, po delegatih pa so bile zastopane tudi mariborske vojaške, cenkvene in druge upravne oblasti.

Skupščino je vodil g. Geč iz Maribora. O delu v preteklem poslovnem letu so poročali predsednik g. Matko Štefe iz Ljubljane, tajnik Benedik Slavko in blagajnik g. Miroslov Osana. Iz vseh poročil je bila razvidna izredno težka borba, ki jo blje organizacija za pravice vojnih invalidov, ki žive večinoma v zelo slabih razmerah. Udruženje je letos doseglo spremembo invalidskega zakona, ki pa še ni tak, da bi zadovoljil potrebe invalidov. Zasluga odbora v Ljubljani je bila, da se je zvišala subvencija za ortopedsko delavnico. Veliko skrb je obl. odbor nadalje posvetil vprašanju podeljevanja koncesij za trafike in kantine, ker se zadnje čase ni več dajala prednost v vsem obsegu vojnim invalidom. Upati je, da bo v kratkem ta zadeva urejena v taki obliki, da bo koristno invalidom.

Dolgotrajna je bila debata v vprašanju deleža, ki so ga po zakonu dolžna plačevati obl. odboru kino podjetja. Zadnje čase so tozadevni prispevki sploh izostali, s čemer je bilo odboru onemogočeno izplačevanje raznih izrednih podpor članstvu. Kino-podjetniki so vložili opozicijsko tožbo, ki pa je še v teku. Članstvo je izrazilo željo, naj bi se zadeva čim prej uredila, da bi tako organizacija zopet prišla do prepotrebni denarnih virov.

V nadaljnjih debatah so zborovalci iznašali vse težave, ki na drastičen način osvetljujejo razmere, v katerih žive vojni invalidi. Je v tem velika tragika, ker mora marsikateri invalid, ki je svoje zdravje položil

Praznik slovenske dobrodelnosti

Ljubljana, 27. aprila.

V soboto je priredila družba Sv. Vincencija svojo akademijo v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti. Vsa slavnost je imela še prav posebno obeležje, ker slavi družba letošnje leto šestdesetletnico svojega karitativnega dela.

Prireditelj je otvoril recitativ po besedilu pisatelja F. S. Finžgarja. Nazorno je bila prikazana lepa krščanska Caritas, ki ne vprašuje ne za vero ne za kakršnokoli pripadnost, temveč — pomaga.

»Kruhek spi«

Finžgarjeva pesnitev je vsa prepletena z grenko resničnostjo, da kar reže v srce. Govor predsednika Vincencijeve družbe g. dr. Mirko Božiča je bil nekakšen pregled dosedanjega družbinega dela. Vsota 18 milijonov, razdeljena med reveže, nazorno kaže vso slovensko dobrodelnost, a tudi delovnost družbe! Človek začne zopet verovati v praktično — krščanstvo.

Močno je učinkovala Pregljeva zborna deklamacija s ponovno ponavljajočim se refrenom: Pomnite, da še velja: dvakrat da, kdor hitro da!

Fantje so se prav čedno postavili s svojim zborom. Scenična recitacija iz sv. pisma: Preroki in mi« je mogoče nepazljivca utrujala, toda resničnost povedanega je le prevelika, da se vedno velja, tudi v moderni dobi. Pevci Akademskega pevskega zbora so bili navdušeno pozdravljeni.

Za sklep pa še F. S. Finžgarjeva dvodejanka: »Nova zapoved«. Moderna akademikarka si izbere kot nagrado za končni izpit dovoljenje, da naseli v prazno lopo na domačem vrtu brezposelno družinico ter s tem reši štiri ljudi moralnega in fizičnega propadanja. Zopet: res praktično krščanstvo.

Vso prireditelj so posetili mnogi odličnjaki: ban g. dr. Natlačen, komandant mesta ter mnogi drugi predstavniki civilnih in vojaških oblasti in s tem dokazali, da hočejo oblaščati delati vzporedno s to dobrodelnostjo. Dali so s tem agili Vincencijevi družbi vsaj malenkostno priznanje za njeno karitativno delovanje.

na oltar domovine, stradati in živeti v velikem pomanjkanju. — K vprašanju stanja predvsem slovenskih invalidov, ki so menda precej zapostavljeni, se bomo ob priliki v našem listu še povrnili.

Ves narod želi pravice in pomoči

v Trgovskem domu so v nedeljo zborovali zastopniki vseh naših stanov

Ljubljana, 27. aprila.

V nedeljo dopoldne ob 10. se je v konferenčni dvorani Trgovskega doma ob 10. dopoldne pričela konferenca številnih delegatov raznih stanov, da razpravlja o nujnem vprašanju ureditve

odnosu med upniki in dolžniki

Ta anketa je bila sklicana sporazumno med pripravljanim odborom Društva dolžnikov in Banske upravo v Ljubljani.

V imenu sklicateljev je otvoril anketo g. dr. Sagadin, ravnatelj Pokojninskega zavoda v pokoju. Bansko upravo je zastopal načelnik dr. Hubad.

Uvodoma je dr. Sagadin pojasnil, zakaj je bila sklicana današnja anketa. Obrazložil je tudi, kakšen namen bi imelo Društvo dolžnikov, čegar ustanovitelj pa s strani banovine ni bila dovoljena. Po govornikovem mnenju je bila Banska uprava bržkone napačno poučena, da ni dovolila tega društva. Govorilo se je, kakor da hoče društvo nastopiti proti vlagateljem, kar je pa neresnično in ni bilo nikdar namen snujočega se društva. Ako pa se zajezi propast dolžnikov, tudi vlagatelji ne bodo obvarovani občutnih škod. Govornik je prosil načelnika dr. Hubada, naj on poroča, ako ima kake načelne izjave ali pripombe glede tega vprašanja. Zastopnik Banske uprave dr. Hubad je izjavil, da ni pooblaščen dajati tozadevno nobenih izjav, pač pa da bo o vsem poročal na merodajnem mestu, kamor bo sporočil tudi vse želje in zaključke današnjega zborovanja.

Lesna stroka je propadla

Za tem je dr. Mazek iz Litije predlagal, da naj predseduje anketi član sklicateljev dr. Sagadin. Predlog je bil soglasno sprejet, na kar se je oglašil besedi predsednik lesnih trgovcev g. Franc Škerbec, ki je prečital po nalogu Osrednjega lesnega odseka lesnih trgovcev Dravske banovine izjavo, ki jo je naš list že objavil v četrtek, 23. t. m. pod naslovom »Katastrofa lesnega gospodarstva«. En izvod izjave je po prečitavanju izročil g. načelniku Hubadu, da jo vroči na merodajnem mestu.

V kratkih jedernatih besedah je g. Škerbec podal težko stanje lesne industrije, ki je propadla zlasti radi ruskega dumpinga, neurejene izvoza in neumevanja na merodajnih mestih za to panogo, ki je glavni vir finančnih dohodkov slovenskega naroda. Dolžniki nismo samo večji trgovci, ampak vsa naša mala lesna obrt. To so tisoči naših malih podjetij. Kot posledica njihovega težkega gospodarskega položaja je zajela kriza tudi vse naše gozdne posestnike, ki so dobivali iz te stroke

dohodke, kakor država dajatve, denarni zavodi obresti in vlagatelji denar.

Konferenca, ki se je vršila dne 26. jan. t. l. v Trgovskem domu ni rodila vsaj za Dravsko banovino nobenih uspehov za lesno gospodarstvo. Zato ponovno povdarjamo, da popolnoma razumemo, da so politična vprašanja v naši državi zelo važna, vendar pa je treba spričo sedanjega položaja ter gospodarske propasti, v kakršni se nahaja vse naše gospodarstvo resno načeti gospodarska vprašanja, ki so življenjske važnosti — lahko rečemo — za dve tretjine slovenskega naroda in jih ne puščati v nemar. Bivša vlada ni v času krize na ponovne pozive in prošnje vse slovenske javnosti absolutno ničesar napravila za lesno stroko. Odgovor je bil vedno isti. Najprej je treba urediti politična vprašanja, na to pa pridejo na vrsto gospodarska.

Tudi drugi stanovi so hudo prizadeti

Naše strokovne organizacije so ob pravem času opozarjale prejšnjo vlado, kakor tudi sedanje odločilne kroge, s pripombo: Ako se preje ni nič storilo, ni za to povoda, da bi se vsaj sedaj ne. Takoj ob izbruhu sankcij je deputacija izročila g. banu resolucijo, v kateri je bilo razpoloženo težko stanje naše lesne trgovine in pokazano, kakšne bodo posledice. Isto so naše organizacije storile že pred uveljavljanjem sankcij pri bivšem banu g. dr. Marušiču. Kakšni so rezultati vseh teh korakov naših predstavnikov, o tem naj sodi javnost sama.

V nadaljnjem je g. Škerbec na poedinih primerih pojasnil, v kako težkem položaju se radi lesne krize nahaja tudi naše uradništvo in delavstvo. V kolikor je še zaposleno v raznih manjših podjetjih ne dobiva redno svojih plačil. Po malih žagah in obratih pa se vidi golota propasti, če človek vpraša, kako obratujejo. Odgovor je stalno isti: To je zarubil OUZD, to davkarija, ono posojilnica itd.

Dovolj je besedi

Na koncu je dejal govornik: »Dovoljno nam je besed, obljub in konferenc.« Ne maramo prositi, ker smo enakopravni državljani in imamo iste pravice, kot zaščiteni denarni zavodi. Zato tudi zahtevamo, da se nam da enaka zaščita. Kmetstva zaščita, ki je sedaj v veljavi s 6% obrestmi in odgovorja stvarnemu položaju kmeta, ki po svojem zaslužku ne zmore niti 1% obresti. Zahtevamo tudi, da naj država enako rigorozno obdavi oni kapital, ki ne obratuje in ne daje možnosti obratovanja našemu gospodarstvu, ampak samo kot krvosos čaka, kdaj in ob kateri priliki bo lahko pil in žival sadove dela drugih, da si sam ves čas krize do danes še ni bil nikdar obremen-

njen, ampak je vključ temu, da propada celokupna naša domovina življenjsko vedno samo ugodnosti. Apeliramo na vlado, naj stori svojo dolžnost vsaj zdaj ob 12. uri. Vsi ji bomo hvaležni, ako bo res kaj ukrenila.

Govornikova izvajanja so prisotni pozdravili z navdušenim pritrjevanjem. Podpredsednik TOI g. Rebek se je popolnoma v imenu obrtnikov priključil temu mnenju, prav tako pa tudi g. Klun iz Prevalj v imenu vseh prizadetih v Mežiški dolini.

Kmet in obrtnik imata pri nas skupne interese

G. Ogrin je pojasnjeval vzroke sedanjega položaja in naglašal, da je Sloveniji zaščiten samo kmet, čeprav ravno v Sloveniji skoraj ni mogoče potegniti prave meje med interesi kmeta in obrtnika. Denarni zavodi so samolastni in brez ozira na vlagatelje znižali obrestno mero na 2%, med tem ko še vedno izterjujejo od dolžnikov 8—10% obresti. Posledica sedanjega položaja je tudi prehitra industrijalizacija naše dežele in države.

Ta industrija pa je bila zaščiten v škodo našega človeka in njeni dobički so bili večinoma v korist tujine. Treba bi bilo železne roke, da bi uredila to neumno stanje. Tudi TOI naj bi krepko delovala v tej smeri.

Za Društvo posestnikov novih hiš je izjavil g. Janko Kos, da bi bilo treba osnovati gospodarski svet, ki bi sestojal iz vseh strokovnih organizacij. G. Florjančič Stanko je nato pripomnil, da gospodarski svet po zakonu obstoja že mnogo let, a ga ni nobena vlada sklicala in je ostal zato samo na papirju. Povdaril je, da bi bilo treba pogledati v oči onim, ki so milijone in milijone našega denarja od malih vlagateljev posojevali na jug države s pohlepom po visokih obrestih 18 do 20 odstotkov. Ta denar in te obresti ne bodo nikoli več prišle v roke našemu malemu vlagatelju v Dravski banovini, pač pa mora sedaj naš dolžnik izgubljati svojo eksistenco in premoženje, mesto da bi odgovorni faktorji klicali na odgovor one ki so to delali, se danes skrivajo za svojimi zavodi pod zaščito. Za druge stanove, dolžnike in vlagatelje, pa jim ni mar. Takoj naj se ustavijo vse eksekucije in dražbe, zaščito pa naj se tudi vsi dolžniki do zakonite ureditve odnošajev med upniki in dolžniki, še se to ne ustvari, se pospešuje boševizem od zgoraj navzdol. Za posledice takega ravnanja naj bodo odgovorni oni, ki imajo možnost, da tako važna vprašanja kot je ureditev našega denarništva, in zaščita proti izsiljenjavanju in upropačenju našega človeka rešijo, pa tega ne store.

G. Josip Tribuč iz Glince povdarja, da je treba regulirati obrestno mero, ker sedanje stanje onemogoča dolžnikom plačevanje obresti v taki meri, kot se zahteva od njih. Tesarski mojster g. Ravnikar iz Ljubljane prosi g. dr. Hubada, naj tolmači vse današnje želje na merodajnem mestu tako, kot so bile izražene, ker samo na ta način more priti resnica na dan.

G. Vabič iz Savinjske doline opisuje težave hmeljarstva in križev pot našega malega človeka, ki živi iz teh dohodkov. Radi neurejenih razmer našega finančnega položaja, posebno pa radi postopanja Narodne banke, ne more pridelovalec hmelja napraviti nobenih kalkulacij, na katere bi se izvozniki hmelja lahko naslanjali. Zato so oboji izpostavljeni vsakodnevni nevarnostim, da utrpe ogromne škode. V čigavem interesu moramo propasti vsi, ker se noče nič storiti, kar bi bilo v interesu naroda in države, tega govornik ne more vedeti.

G. Winberger iz Zagorja se pridružuje izjavam dosedanjih govornikov in pojasnjuje, kako strašna je gospodarska katastrofa našega delavstva v premoženjih revirih, pa tudi trgovcev, ki so kreditirali delavcu živila in druge potrebe. Stanje, ki vlada sedaj, je nezdružno in utegne čez noč roditi posledice, ki si jih nihče ne želi.

G. Škerbec nato apelira na slovenski del delegacije na vladi in na g. bana, naj tolmači položaj, v katerem se nahaja slovensko narodno gospodarstvo, bolj odločno, in izvaža:

»Ker verujemo v dobro voljo obeh slovenskih ministrov in g. bana, naj bodo prepričani, da jim bo uspeh gotovo dan, ako se za naše prošnje zavzamejo pri centralni vladi z vso odločnostjo. Kakor hitro bomo videli uspeh, pa bodo dobiči od slovenskega naroda popolno zaupanje.«

Govornik pripominja, naj slovenski zastopniki poslušajo nasvete in potrebe vsega slovenskega naroda, ki jim bo za to hvaležen, protestira pa proti temu, da bi se upoštevali nasveti posameznikov bolj kot stotisoč potrebnih. Te posameznike, ki svetujejo v osebno korist, pa imenuje špekulante in desperade.

Zakaj je šel denar v Avstrijo

Glede Feniksa, pri katerem je ogroženega ogromno našega denarja, bi bilo treba ugotoviti, kdo vse je imel v naši državi interes, da se je izvažal denar v Avstrijo za njeno oboroževanje in za habsburško propagando.

Trije važni predlogi

Govornik razume, vendar se čudi, kako hitro je tu delovala zaščita, med tem ko za domače ljudi ni niti časa, niti volje. Nato predlaga: 1). Naj se ustavijo vse eksekucije in gradbe brez ozira na stan, dokler se zakonskim potom ne uredi razmerje finančnih odnošajev med upniki in dolžniki. 2). Takoj naj se izda odredba o obrestih, primerna današnjemu zasužku, na vlagatelje in dolžnike. 3). Dovolj naj se ustanovitev Društva dolžnikov za Dravsko banovino, za katero so bila pravila že predložena.

Dr. Mazek še predlaga, naj se pritegne k soprosvetovanju pri izdaji novih zaščitnih uredb tudi prizadeti dolžniki, da se ne bo zgodilo, kakor s kmetstvo zaščito, ki je revnemu kmetu n bila kre-

Dalje na str. 7.

Največji krvolok v zgodovini

Ob 600-letnici rojstva mongolskega vojskovodje Tamerlana

Največjo državo, ki jo je kdaj videl svet, je ustanovil ubog neznan pastir. Ko je Džingiskan prišel svojo karijero, je bil nomadski poglavar, eden med mnogimi; a poglavar, eden med mnogimi; a ko je zatisnil oči, je segalo njegovo ime od enega konca sveta do drugega. Ugonobil je države, razrušil mesta in žrtvoval hetakombe ljudi, brodil je po morju krvi; toda ni bil le rušitelj, bil je tudi stvaritelj. Nomadska plemena, ki so bila raztresena po azijski samotni, je združil v en narod in jih imenoval Mongole, ki so stoletja bili strah in trepet sveta. Dasi popoln analfabet in preprost nomad, je Džingiskan dal svojemu ljudstvu trden red, postave, pismen jezik, vzorno vojsko, dobro izgrajeno socialno razdelitev. In ko je umrl, je segala njegova moč od Tihega oceana do Kaspiškega morja, od Arabije do Sibirije. Mogočna in trdna je ostala ta država pod vodstvom njegovih naslednikov.

Kakor vihra ...

Lakega kova mož Tamerlan ali Timur ni bil. Bil je pač mogočen osvojevalec; kot vihar je drvil preko zemlje, na treh celinah si je podvrnil 27 kraljestev. Vlada je od Kitaja do Sredozemskega morja, od meje Egipta in izvirov Gangesa do Moskve. Ko pa je umrl, ni trajalo dolgo, pa je ta na videz tako mogočna država razpadla in utonila kot sen v zavest mongolskega plemena.

Visoke Džingiskanove modrosti je njemu manjkalo, bil je predvsem in izključno osvojevalec, vojak, vodja. Bil pa je tudi ljubitelj umetnosti in znanosti, ne pa samo barbarški rušilec in morilec, čigar turboni spomin je ležal kakor mora na človeštvu. Njegovi podobi ne manjka tudi svetlih potez, dasi izginjajo pred grozo tistih piramid iz človeških lobanj, ki jih je dal povsod postaviti.

Piramide mrtvaških lobanj

Zgodovina njegovih bojnih pohodov spada k najhujšim grozotam, ki jih beleži svetovna zgodovina, a tudi k največjim nesmiselnostim, ker niti ena njegova osvojitve ni imela obstoja; komaj je zapustil zavzeto deželo, da se bliskovito vrže na drugo, že se je za njegovim hrbtom dvignilo staro sovraštvo in ves napor je bil zaman. Vsled tega je živel v večni negotovosti, ki jo je občutil napram vsakemu in tudi napram najbližjemu krvnemu sorodstvu. Tako se je nekoč dal proglasiti za mrtvega, samo da bi videl, kaj se bo zgodilo, ko bo res mrtev. In njegova grozovitost se je še bolj stopnjevala, tako da so odsekane glave premaganih ljudstev obrobjevale njegovo pot skozi Azijo. Kadar je osvojil mesto, je dal poklati vse prebivalstvo. V Isfahanu je dal umoriti 70.000, v Delhiju 100.000 prebivalcev — v eni sami uri — in iz glav postaviti ogromno piramido. V Bagdadu je padlo 90.000 glav, v Aleppu v Heratu, povsod kjer se je pojavil, se je mešal dim požarov z vonjem krvi. Ni prizanesel ne materam ne otrokom ne starškom in kjer ni nihče več živel, so se mu zdele tudi hiše odveč. Vse je pomoril, vse razdeljal.

Najkrasnejša prestolnica

In vendar je imel ta grozovitež smisel za duhovnost in lepoto. Pri vsej krvoločnosti je prizanašal učencem, umetnikom in rokodelcem, ki jih je jemal s seboj v domači Samarkand, ki ga je hotel napraviti lepšega in razkošnejšega od vseh mest sveta. Samarkand je postal središče svetovne trgovine, domovina umetnosti in znanosti in umetnega rokodelstva.

Timur je podpiral slikarstvo in književnost in najrajši se je raz-

govorjal o raznih vedah z astrologi, učenjaki in zdravniki. Dal je zgraditi prekrasne palače v novem monumentalnem slogu. Vso Azijo, kamorkoli je prišel, je dal izropati, da bi okrasil Samarkand. Ko je malo pred svojo smrtjo, da utrdi svojo oblast, poročil šest svojih vnukov, je priredil slavnosti, kjer so bile videti dragocenosti vsega sveta. Dragulji so bili razstavljeni v celih košarah. In najredkeje živali vsega sveta so bile zbrane. V 50.000 šotorih iz dragocenih tkanin so bili nastanjeni gostje: Rusi in Kitajci, Indijci in Grki, Perzijci in Egipčani, Sirijci in Turanijci so se sprčevali po najdragocenejših preprogah sveta, pod srebrnimi stebri, poslušali petje pesnikov, ki so slavili kanovo radodarnost, ki je dal posekati cele gozdove, da je bilo dovolj kuriva za kuhno tolikim gostom.

Na tej slavnosti se je pripravljala na

Zadnji vojni pohod

proti Kitajski, katero je hotel že zdavnaj podvreči. Vojskovanje je bil njegov življenjski element že iz mladosti; jezdi je vedno na čelu svojih čet in delal čudeže junštva; znal pa je zmagovati tudi z drugimi sredstvi in z zvijačo da je podkupil sovražne vojskovodje. Tudi svojega najnevarnejšega sovražnika Tohtamiša je premagal na ta način, da je z zlatom podkupil njegovega zastavonošo; ki je v odločilnem trenutku povsod zastavo v znamenje, da je

vodja zbežal ali padel. Tedaj so se Tohtamiševе čete spustile v divji beg. Morda je hotel tudi mogočno državo sredine na isti način podvreči; vsekakor je krenil proti Kitajski, dasi so mu to njegovi vojskovodje odsvetovali. Kakor sam pravi v svoji avtobiografiji, ga je k temu gnala vera in želja iztrebiti »malikovavce«. Tako bomo dobili

Odvezo za grehe

ker koran pravi, da dobra dela spravljajo grehe v pozablenost! Pri tem pa se je vojskoval tudi s Turki, ki so bili njegove vere.

Pohod proti Kitajski je podvzel sredi zime, in ta pohod je imel mnogo slinčnosti s pohodom Napoleona proti Rusiji. Na tisoče in tisoče ljudi in konj je postalo žrtev mraza in lakote. Orijentalci zgodovinopisci pripovedujejo, da niti ptice roparice niso mogle sproti požreti trupel, ki jih je njegova vojska puščala za seboj. Sleg je oviral armado, da je obtičala v gorovju, in tam je zbolel 74-letni Timur za mrzlico in noben zdravnik mu ni mogel pomagati. Februarja 1405 je umrl.

Vse je propadlo

Z njegovo smrtjo je propadla Mongolija, nešteto samostojnih držav je nastalo, in le enemu samemu njegovemu nasledniku Babru je uspelo, da je ustvaril v Indiji novo državo: Veliko Mongolijo. O dejanjih Timurja ali Tamerlana pa se danes pripovedujejo legende in pravljice azijskih narodov, in Mongoli verujejo, da bo prišel dan, ko bo Džingiskanov in Tamerlanov dedič vstal in ustanovil novo rumeno svetovno državo.

DOLENJSKE NOVICE

Rejci malih živali se organizirajo tudi na Dolenjskem

Velike Lašče, 27. aprila
Včeraj je bil večji rejski sestanek dolenjskih rejcev malih živali v Velikih Laščah v prostorih narodne šole. Ob 8. uri zjutraj je bila šolska soba polna interesentov za rejski pokret. Zborovanje je otvoril g. Zadnik Jože iz Rašče, nakar je povzel besedo došli predavatelj, tajnik Zveze društev rejcev malih živali, g. Inkret Alfonz s Senkovega turna, čigar predavanju so z zanimanjem sledili vsi navzoči. Četudi je trajalo nad dve uri. Predavatelj je ponovno poudarjal samopomoč malega človeka v teh težkih časih v tem, da si z dohodki reje malih živali pridobiva skromnih dohodkov

★
Ganljiv pogreb. V soboto so spremlili k večnemu počitku pokojnega Františka Anders, prokurista šentjanskega premogovnika And. Jakl, d. d., v Krmelju. Pokojnik je v vsem okraju užival najširše zaupanje in je bil posebno priljubljen radi svoje pravične naklonjenosti med dolenjskimi rudarji. To je pokazal tudi njegov pogreb — novica o njegovi nenadni in tako tragični smrti se je raznesla širom Dolenjske — in so se številni znanci in prijatelji, rudarji in delavci predstojniki in tovariši poslavljali od svojega ljubljence s solzami v očeh. Blag mu spomin, žuljujočim tudi naše sožalje!

Učiteljska vest. Po 7 letih učiteljske službe je bil poklican na odseljenje vojaškega roka učitelj g. Darko

za vsakdanje življenje. Obravnavane so bile posamezne panoge reje malih živali in podana točna navodila za uspeh v reji.

Ob tej priliki se je takoj sklenilo da se ustanovi tudi v Velikih Laščah društvo Rejce malih živali, ki bo v naših dolenjskih krajih širilo zanimanje za umno rejo malih živali in podpiralo svoje člane z brezplačnimi živalmi. Takoj so bila tudi podpisana pravila, ki bodo predložena pristojni oblasti v potrjenje. Sklenilo se je prirediti več podobnih predavanj in na jesen ali prihodnjo spomlad prirediti večjo razstavo vseh vrst malih živali v propagandne namene.

Berce iz St. Janža. Ko je odslužil kadroviski rok v vojski je zaprosil za zopetno namestitev v učiteljski službi. Po 9 mesecih čakanja pa je te dni prejel dekret, da je nameščen kot učitelj-pripravnik na šolski stanici v Koprivnici srez Dravograd. Torej po 7 — beri sedmih — letih definitivne učiteljske službe z dovršenim izpitom so moža na novo nastavili, kot učiteljskega pripravnika in pričanja navedeni danes svojo učiteljsko karijero v plači in v napredovanju znova. Seveda se bo treba znova pripravljati tudi na še enkrat dovršeni drugi izpit... in hudomušni šentjanski Egipčanje pristavljajo, da za sedmerimi debelimi pride vedno sedem suhih let — — —

Inozemska vojaška misija si ogleduje najnovejše avstrijske motorne vozove. Za zaključek velikih slavnosti princa Evgena, katerim so prisostovali zastopniki Nemčije, Italije, Madžarske ter še par manjših držav, so pokazali svetu najnovejši motorni voz, ki lahko vozi po kolesih in tudi po traktorski varici

MAŠČEVALEC

Kriminalni roman.

103

»Kakšne neumnosti pa ugana-te?« »Seveda spi,« je odgovorila sobarica, jezna, da jo je ta nepri-diprav sredi noči pognal iz po-stelje.

»Tako moram govoriti z o-spod-čno!« je zahteval pritlikav-ec.

»Kaj pa se je tako važnega zgo-dilo? Brž povejte!« je radovedno silila sobarica.

»Ni časa, da bi to razlagal! Ta-koj moram h gospodični!« je za-vrnul grbavec.

Sobarica ga je zdaj, jezna, da ni nesar izvedela, odvedla k Terezi, ki jo je bilo nenadno moč-no zvonjenje sredi noči tudi pre-budilo, in se je pravkar napravi-la, da bi šla pogledat, kaj je.

Sprejela je pritlikavca v krasni nočni halji. Bila je zares očarljiva, toda pritlikavec, ki bi sicer pasel na njej svoje oči, se ni zdel prav nič zmedel za to. Bil je preveč prepaden in je hitro povedal Te-rezi vse, kaj se je zgodilo.

Ona ga je molče poslušala, po-tem pa odgovorila:

»Tvoj načrt je bil zares sijajen in mi je popolnoma nerazumljivo, kako je mogel Jack zvedeti zanj. — Torej ti misliš, da so Bena vjeli?«

»Skoraj gotovo — mi verjetno, da bi se mu bila pripetila kaka nezgoda in da se je zadušil pod vodo.«

»In če so ga vjeli, potem ne bo mogel — prisilili ga bodo, da me izda,« je pripomnila Tereza in vprašujoče zrla na pritlikavca, ki pa je samo skomignil z rame-ni in jo pomenljivo pogledal.

Jezno je udarila z ного ob tla in vzkljknila:

»Ali naj se zopet selim? Ali naj zapustim to varno skrivališče? To je grozno! Zopet moram bežati in si iskati drugje zavetja!«

Pogledala je na uro.

»Pol treh. Še malo časa, pa se bo pričelo svitati. Do tedaj se ni ni treba bati ničesar — prepozno je že, da bi zdaj prišel. Čim pa napoči dan, bom morala od-tod — prej pa bom ugonobila svoje jet-nike...«

Skozi še mirne londonske uli-ce je drvel voz, hitel proti pred-mestju in še dalje ven, kjer je sta-novala Tereza. V vozu so sedeli Jack, Jim in Bill...

Pri trgu Royal se je sestal z ostalimi svojimi pomagači, ki jih je bil takoj poslal tja, čim je bil izvedel od Bena za Terezino bi-vališče. Ti pomagači so bili pri-speli tja v trenutku, ko je pritlika-vec s svojim zvonjenjem prebudil stanovalec v Terezini vili...

Tereza, ki je s pomočjo sobari-ce in pritlikavca, pospravljala svoje stvari, da navsezgodaj zju-traj odrine iz kraja, kjer se ni več počutila varne, je nenadoma za-slišala žvižg in vztrepetala po vsem telesu. Nekaj časa je kakor okamenela obstala, potem pa skočila k oknu in pogledala v temno, zvezdno noč.

Njeno ostro oko je kmalu opa-zilo temne postave, ki so se po-časi bližale vili in naenkrat izgi-nile za vrtnim zidom.

Nekaj časa je mirno stala pri oknu in opazovala, če se bodo sence še kaj pojavile, potem pa je odhitela v sosednjo sobo, kjer sta delala sobarica in pritlikavec, in zašepetala:

»Prihajajo! — Prihajajo!«

Pritlikavec je vztrepetal in ves prebledel od groze.

»Bežati moramo,« je zastokal.

»Tako — takoj moramo od-tod!«

»Odtod — toda kam?«

»Vem za skrivališče, kjer nas nihče ne bo mogel na-iti!«

»Res — ali res moreš to?« je olajšano vzkljknila Tereza. »In moji jetnici? Oni morata z me-noj!«

»Ne moremo jih vzeti s seboj,« je odgovoril pritlikavec pritlika-vec. »V skrivališču je prostora komaj za tri ljudi.«

»Toda oni morata z menoj!«

Pritlikavec je samo ravnodušno skomignil z ramenj in hotel oditi.

»Ne, ne, nočem ju pustiti tu,« je zastokala Tereza, vsa iz sebe od besa. »Ne smeta ostati živj — uničila ju bom!«

Tony je ves trepetal od strahu.

»Skrigni čas je da bežimo!« je plaho opomnil besnečo Terezo.

Toda Tereza se ni menila zanj. Stopila je k oknu in pogledala na ulico, kjer ni zdaj opazila ničesar sumljivega.

»Počakajta malo,« se je obrnila proti pritlikavcu in sobarici. »Sa-mo nekaj trenutkov, takoj se vr-nem,« pri teh besedah je naglo vzela iz miznice samokres in od-vihrala iz sobe, gnana od vse želje po maščevanju.

NAPAD.

Zvižg, ki ga je bila slišala Te-reza, je bil znani Jackov znak svojim pomagačem, da je prišel in naj bodo pripravljeni.

Vrtu, ki je obdajal Terezino vilo, so se previdno bližale tri postave, — katere je bila opazila tudi Tereza — bil je to Jack s svojima pomagačema.

Z namršenim obrazom in gro-zece je zaaj zrl v vilo, kjer je pre-bivala Tereza — a tudi njegova ljubljena Ela.

»Tereza je pa res izredno ču-ča ženska,« je šepnil Billu. »Sko-zi zavese se vidi luč. Menda ta vrag nikdar ne spi!«

Bill je molče pokimal, Jim pa je nestrno čakal, kdaj bo dal Jack znamenje za naskok na vilo.

»Ne smemo je naravnost napa-sti,« je po kratkem molku dejal Jack. »Ako ta vražja ženska spo-zna, da je vse izgubljeno, potem se kaj lahko zgodi, da bo izlila svoj gnev nad nedolžnimi žrtva-mi, ki jih ima zaprte v hiši.«

»Tudi jaz se bojim tega,« je ti-ho primonił Bill.

»Zato se moramo poslužiti zvi-jače in prodreti v vilo od tam, kjer se nas bodo najmanj nadeja-li — s strehe.«

Jim in Bill sta ga začudeno po-gledala, Jack pa je mirno nade-jeval:

»Ali vidita tistile hlev, ki je prizidan k vili? Preko njega bo-mo vdrlj v vilo in presenetili Španjolko, da ne bo imela časa misliti na maščevanje. Torej na-prej!«

Bill je hitro stekel k ostalim po-magačem, da jim sporoči Jackov načrt, potem pa so se vsi previd-no in neslišno vzpeli na streho hleva in od ondod skozi postrešje vdrlj v vilo.

Vrata, ki so vodila iz podstreš-ja v spodnje nadstropje, so sicer bila zaklenjena, kar pa jim ni de-lalo nikakih težav, in kmalu so se vsi priplazili v prvo nadstropje, kjer pa se je hodnik cepil na dva dela. Levo in desno so videli več vrat.

Na Jackovo znamenje je pohi-tel Bill z nekaj pomočniki po le-vem hodniku. Jack pa z ostali-mi po desnem.

Bill je hitel po hodniku in že hotel zaviti okoli vogala na des-no, ko je zaslišal korake. Na mah je obstal in dal tovarišem znak: stojte!

Tedaj pa se je pred njim nena-doma pojavila ženska, ki je divje krliknila, čim ga je zagledala, in se pognala v beg.

»Evo je! — To je ona!« je za-vpil Bill in skočil za njo.

Tedaj pa se je ženska naglo obrnila in ustrelila na Billa, ki je za trenotek obstal. Tereza je po-rabila to priliko in naglo oddirja-la do neklih vrat, jih s treskom zaloputnala in zaklenila.

Z Jadransko stražo za Binkošti v Biograd na moru. Dosedanji binkoštni izleti Jadranske straže so imeli za izhodišče Sušak in Split tako, da so se izletniki seznanili s severnim in srednjim Jadranom. Letos pa popelje Jadranska straža svoje izletnike v Šibenik in odtod na sever v Biograd na moru in okolico Zadra. Bo to izlet čisto svojevrsten, izlet kateri bo nudil udeležencem prijetno daljšo mor-sko vožnjo in možnost kratkih izle-tov po mili volji v okolici Šibenika. Načrt izleta je sledeč: Odhod iz Ljubljane v soboto dne 31. maja ob 13.36 uri, prihod v Šibenik v nedeljo dne 31. maja ob 7.30 uri. Po zajtrku od-hod s parnikom v Biograd na moru ob 9.15 v Biogradu po kosilu ogled spomenikov in kopanje. Odhod v Šibenik ob 17. uri. V Šibeniku pension po možnosti za vse izletnike v najlepšem hotelu »Krka« na obali. Ker osta-nejo v Šibeniku izletniki vse do od-hoda v ponedeljek, imajo možnost, da vsak po svoje uživa prostost od nede-lje do ponedeljka pred odhodom, ker je vodstvo izleta uverjeno, da bo čim več svobode boljše kot na delitev v svrhu ogledov ali krajših izletov v skupinah, kar jemlje mnogo časa in udeležence preveč utruja. Odhod iz Šibenika v ponedeljek dne 1. junija ob 20.20 uri, prihod v Ljubljano v torek dne 2. junija ob 9.32 uri.

Astrološka napoved

za 28. april.

Dan je v dobrih znamenjih za poslovno in poklicno življenje. Duševni delavci bodo imeli uspeh. Za študije in izpite srečen dan. Januarci bodo danes pod vplivi, bujajočimi v njih nezaupljivost, dočim bodo novembrovci zelo podjetni. Za kazenske razprave na sodiščih dober dan: obtoženci se bodo znali uspešno braniti. — Na nebu je paralela med Ve-nero in Neptunom: to je za lju-bavno življenje prav dobra kon-stelacija. Kaže na izpolnjenje že-lje. V juniju rojeni moški si bodo danes zlasti znali pridobiti žensko naklonjenost. — Za promet pa da-našnji dan ni ugoden; nevarnost nezgod.

Iz domačih gajev

F. S. Finžgar:

Kruhek spi

Otroci:

Mamica, mamica, kruha nam daj!
Mrzlo ognjišče med kupom navlake
topo nas gleda iz kota barake.
Mama, vsaj skorjico kruha nam daj!

Mati:

Kruhek še spi! Očka je šel ga buditi.
Teden že dni trka in trka na vrata,
išče in išče od sestre do brata.
Truden že ves in ves v duši pobit
nudi za delo, za kruhek roke,
pa ga te lačne roke nikjer ne dobe,
Oj, otročiči, molite,
kruhek budite,
da se ljubezen spet
vrne na svet!

Otroci:

Mamica, drugi imajo potic.
belega kruha in drage igrače.
Mi pa še črnega ne! Vse so hlače
strgane naše in nič nogavic.

Mati:

Zemlja rodi kruha dovolj za ljudi!
Sonce se vozi in vozi nad nami,
božja ga roka budi za gorami,
da blagoslovlja vse, kar živi.
Pa so pravico zatrli ljudje,
da so nam revnim rodili gorje.
Oj, otročiči, molite,
kruhek budite,
da se ljubezen spet
vrne na svet!

Otroci molijo:

Oče naš — vesoljstva gospodar!
Oče, Ti si mir in si vihar!
Oče, — bedna zemlja k tebi kliče.
Oče, sliši lačne nas črvice!
Oče — stegni svojo božjo dlan,
Oče — kruha daj nam slednji dan.
Oče naš — krivce vse zatri,
Oče naš — ljubezen v nas vžgi,
stisni vse na svoje nas srce,
da svetlo. OČE, tvoje bo ime!
Amen.

*

Fran Sal. Finžgar se je rodil 1871 v Doslovičah pri Breznici na Gorenjskem, kmalu so se pa njegovi starši preselili na Breznico. Ljudsko šolo je obiskoval na Breznici, pozneje je študiral v Radovljici in Ljubljani. Po novi maši je postal kaplan v Bohinju, pozneje še na Jesenicah, v Kočevju, Idriji, Škofji Loki, Sori, končno je pa prišel pod strnovski zvone v Ljubljano kjer je še danes. Finžgar je eden največjih slovenskih pripovednikov, spada pa v mirnejše smeri, moderna je nanj vplivala s svojimi pozitivnimi vrednotami, naturalizem s svojim zanimanjem za socialna vprašanja, za realnost oseb in moti-vov, s svojo ljubeznijo do predmetnosti in stajnim plastičnim slogom. Finžgar se je posebno v pričetku bavil s pesmijo, kar pa je kmalu opu-stil ter se lotil pripovedništva. Gor-nja pesem je Finžgarjeva najnovejša pesnitev, vsa pod vplivom sedanje grenke dobe. Poleg župnikovanja je Finžgar tudi urednik naše največje književne založbe »Mohorjeve druž-be.«

Žena (pijanemu možu): »Vzemi si zgled na živalih! Te pijejo sa-mo, kadar so žejne.«

»Res je to, — ampak one tudi ne govorijo. Ti pa toliko!«

Ves narod želi

Nadaljevanje s 4. strani.

dit, mu predpisa obresti, ki jih ne zmore, v resnici je pa še vedno preganjan od strani zadrug, pri katerih je večinoma zadolžen. Kmeta naj se zaščiti, toda le tistega, ki je v resnici potreben. S splošno zaščito, so pa zaščiteni tudi taki, ki imajo denar, pa nočejo plačati. Zaščita naj ne bo urejena tako, da bi bili zaščiteni samo oni, namreč denarni zavodi, ki pa po drugi strani lahko nastopajo proti dolžnikom po svoji volji brez upoštevanja težkega položaja in nemogućnosti plačevanja dolžnih zneskov.

G. Škerbec je nato še predlagal, naj se zniža obrestna mera in naj se v finančni zakon vnese določba o eksistenčnem minimumu.

Oba predloga sta bila soglasno sprejeta, nakar je dr. Sagadin zaključil zborovanje v zahvalo banu dr. Natlačenu, na čeniku dr. Hubadu, ki ga je naprosil, naj o vsem poročila na merodajnem mestu.

Načelnik dr. Hubad je obljubil, da bo tej želji ustrejel, predlagal je pa, naj si zborovači osnujejo ožji odbor, ki bo o ustanovitvi Društva dolžnikov razpravljal z bansko upravo. Nato so bili v ta odbor izvoljeni: gg. Škerbec, Ravnikar, dr. Sagadin in ing. Remec. Po volitvi je bila anketa ob 13.15 zaključena.

Spet v zapor

Celje, 2. aprila

Celo vrsto tatvin in vlomov ima že za seboj 33-letni Vinko Delobst, brezposelni rudar iz Zavadnje pri Soštanju. Ženo ima in 2 otroka, a največ presede, co in 2 otroka, a zadnjih 15 let je največ presedel v zaporu. Zadnjič je prišel iz zapora leta 1934, ko je odslužil 19-mesečno robijo in 2-letni pridržek v mariborski kaznišnici.

Po nekaj mesecih prostosti se mu je pričela zopet oglašati tatinska žilca, na drugi strani pa ga je gnalo seveda tudi pomanjkanje, da je vlomil in pokradel posest. Ocvirku Francu v Zavodnji obliki, perilo in denarnico s 312 Din gotovine. Skozi zaprto okno je vdrl v hišo Pavška Jakoba v Jazbinah in odnesel raznih oblek in čevljev v vrednosti 1080 Din. Zanj tatvino je še izvršil 25. februarja letos v Velikem vrhu v Smartnem ob Paki pri pos. Nadotniku Petru. Tudi temu je odnesel raznih oblek v vrednosti 1150 Din. Končno je bil aretiran 9. marca in zdaj pred malim kazenskim senatom v Celju.

»Tuje dete« izborna veselotgra ruskega dramatika Švarkina, bo zadnja premiera gledališča v tej sezoni. Uprizoritev bo v kratkem.

Promoviral je v sredo za doktorja filozofije g. Vinko Brumen, doma iz Salovec pri Središču ob Dravi. Čestitamo.

Iz banovinske službe. Za banovinskega uradnika - pripravnika konceptne stroke pri banki upravi v Ljubljani je postavljen diplomirani pravnik Stanko Plut. Za banovinskega uradnika pripravnika pri tukajšnji banki upravi je postavljen Frane Sitar. Banovinski uradnik pripravnik Marjan Jamšek, vršilec dolžnosti tajnika okrajnega cestnega odbora v Kočevju, je postavljen k banki upravi v Ljubljani.

NAJNOVEJŠA POROČILA

Ne morejo naprej!

Abesinci so se zakopali v gorah

Addis Abeba, 27. aprila. a. Položaj se na severnem bojišču ni znatno spremenil. Abesinska vojska je v vseh goratih predelih napredovala in prisilila sovražnika, da se je umaknil. Italijanska letala vrše izvidniške polete in bombardirajo abesinske čete, če jih slučajno opazijo.

V Ogadenu je ostala situacija nespremenjena. Le nekaj manj važnih postojank v okolici Sasabandja se

je posrečilo italijanskim četam zavzeti. V zaledju kopljejo abesinske čete nove jarke, ki bi jih potrebovale, če bo italijanska ofenziva tako močna, da se bodo morale abesinske čete umakniti. Jarki so skopani kakih 20 milj južno od Dagaburja ob reki Zerer.

V Sidamu ni bilo nikakih večjih dogodkov. Ras Makonen je poslal nekaj svojih oddelkov na pomoč severni vojski.

Akrobacije nad Addis Abebo

Addis Abeba, 27. aprila. a. Danes se je pojavil nad prestolnico italijanski avion, ki je metal letake. Avion je letel zelo nizko. Med metanjem letakov je delal razne akrobacije ter se je nekolikokrat skoraj zadel s svojimi krili ob strehe plopilj.

Temelji Avstrije v nevarnosti

Dunaj, 27. aprila. u. V Badenu so imeli patriotične sestanke, na katerem je bil udeležen tudi zvezni kancelar dr. Schuschnigg. Med ostalimi je tudi on povzel besedo in dejal: »Avstrija je lahko srečna, da ni vmešana v velike mednarodne spore. Ali resne skrbi povzročajo oblaki, ki se grmadijo v njenem notranjem delovanju. Vse kaže, da se pripravljajo neki napadi, ki naj zamažejo in porušijo temelje Avstriji. Ali mi bomo na ta napad odgovorili s protinapadom in v ta namen mobilizirali vse duhove v Avstriji!«

Hoare — prvi lord admiralitete

London, 27. aprila. u. Doznava se, da je bilo bivšemu zunanjemu ministru siru Samuelu Hoare ponudeno, da prevzame položaj lorda Monsela, kot prvi lord admiralitete. Sir Samuel Hoare je na to pristal. Službena ostavka lorda Mynsela in novo imenovanje Hoarea za prvega lorda admiralitete.

Brez sentimentalnosti

Na nedeljskem sestanku Združene opozicije v Beogradu so govorili Davidovičevi prijatelji med katerimi je imel glavni govor bivši minister Milan Grol, ki je govoril o notranji politični situaciji. Milan Grol je rekel, da je opozicija za pošten na-

predek. Pri tem pa ne misli na sentimentalno starinsko poštenje. Takega poštenja mi nočemo, je rekel Grol, nego bomo udarili s pestjo po glavi, kadar bomo opazili zlo. Združiti se moramo v aktivni ustvarjalni poštenosti. Kdor je zaostal, naj se požuri, da ne bomo zadrževali tiste, ki prehitujejo. Prve šanse pa moramo zavzeti z zajedniško in zedinjeno močjo.

Složni pa moramo biti na zunaj, ker smo obkroženi z nevarnostmi. Ne bojte se volilnega zakona, ako smo složni. Ta zakon bo prišel kot naroden normalni zakon, ali pa v tej državi ne bo volitev. Uvideti se mora, da se v naši državi ne more vladati s papirjem in s številkanj temveč le z voljo naroda. Izvojevati moramo materialni napredek v državi. Dokler si ne izvojujemo pravo človeka, da je človek, morajo stopiti v ozadje vsi strankarski interesi.

Minister Janković o zadnjih krvavih dogodkih

V Virginmostu je imel v nedeljo minister Djura Janković shod, na katerem je obširno govoril o krvavih dogodkih v Kerestincu pri Zagrebu. Rekel je med drugim, da naj bodo ti dogodki pouk za vse politike, da se masam ne sme prikazati gotovih dogodkov s podrobnim poveljevanjem in iz njih izoomiti pogrešne in napačne zaključke. Nihče v državi nima pravice, da mimo zakonov in izven njih obračunava z drugimi. Oblasti in zakoni so tu, da urede spore med državljani, in kriyce kaznujejo. Glavna naloga oblasti je, da ohrani red in čuva zakone.

Zavedamo se naše velike odgovornosti pred zgodovino in narodom, zato je naša dolžnost, da zatremo vse na srečo malo številne elemente z leve in desne, ki jim ne gre v račun pomirjenje v političnem življenju.

Širša, kot n. pr. pri jezu ob čevljarskem mostu. Se tekoči teden bodo zasavali betoniranje tudi na desni strani struge.

Prav lep pogled se nudi zvedavemu opazovalcu, če gleda na pravkar dovršeno kamnitno ploščad v Gradaščici pod mostom. S prav vidnim strmcem se tla pri izlivu vode spuščajo v Ljubljano.

Kakor rečeno, vsa osuševalna dela v Ljubljani se vršijo s pospešeno hitrostjo, kar je popolnoma prav, saj je vreme za to kar najbolj ugodno.

Maribor

m— Narodno gledališče. 1. orek, 28. aprila ob 20: »Direktor Campa« Red C.

m— Na zadnji poti. Na izredno veličasten način je bil v soboto proti večeru pokopan občinski svetnik in bivši poslanec Vladimir Pušenjak. Pogreb je krenil iz Miklošičeve ulice po mestnih ulicah na Pobrežje. Med mnogimi javnimi oddelniki so bili posebno opazni ministar dr. Krek, zastopnik bana sreski načelnik Popovič, mariborski župan dr. Juvan in drugi. Na grobu so pokojniku izpregovorili v slovo župan dr. Juvan, občinski svetnik Grčar, župnik Umek in podžupan Zebot. Sodelovala je tudi godba »Danice« in pevski zbor »Maribor«. Pušenjaka so pokopali na stroške maribor-občine.

m— MSK-a ni več. Na zadnjem občnem zboru Mariborskega smučarskega kluba, ki je bil 24. t. m., je bilo sklenjeno, da se MSK razide. Vzroki niso znani.

m— Veličasten uspeh »Smetane«. Pretekli petek je prispel v Maribor pevski zbor »Smetana« iz Plznja. Gostje so bili že ob prihodu deležni lepega sprejema, višek navdušenja pa je bil pri večernem koncertu v Unionu. V soboto popoldne so se gostje vrnili z dolge turnee po Jugoslaviji v svojo domovino.

m— Štorklja ne izbira. V soboto je prišla iz Ruš vdova Terezija Macenovičeva, namenjena v mariborsko porodnišnico. V Strossmaierjevi ulici pa so jo nenadoma popadli krči in je kar na ulici porodila krepko razvito deklico. Mater in dete so prepeljali reševalci v porodnišnico.

m— Kino, Grajski: Najboljši Hans Albersov film »Hotel Savoy 217«. — Union: Naš prihodnji velfilm bo popularna ljudska opereta »Marta«. Danes zadnji dan, »Rdeči jezdec«.

m— Obsojeni. Opetovano smo poročali o že dvakrat preloženih razpravi proti fantom, ki so se udeležili pretepa na Sladkem vrhu in je bila ob tej priloiki ubita mlajša ženska. Mali kazenski senat je v tretji razpravi obsodil: 41-letnega posestnika Alojza Špelca na 2 meseca pogojno za 2 leti, 21-letnega pos. sina Franca Musterja na 3 leta in 2 meseca robije, soobtoženi Sabec pa bo sojen na ponovni razpravi.

m— Pregled motornih vozil. Lastniki motornih vozil iz Maribora in obeh mariborskih srezov, ki doslej še nimajo pregledanih in za promet odobrenih motornih vozil, naj jih, da se izognejo posledicam, pripeljejo k pregledu 29. aprila t. l. ob 15. uri pred predstojništvo mestne policije v Mariboru, Slomškov trg 1.

m— Maribor: Atletiki 7:1 (2:1). V nedeljo popoldne je bila na igrišču v Ljudskem vrtu zadnja nogometna prvenstvena tekma, v kateri je visoko zmagal ISSK Maribor. Ko bi bil rezultat 7:0, bi zvezel Maribor v prvenstvu drugo mesto in bi se udeleževal nadaljnega finalnega tekmovanja. V prvenstvu je SK Železnikar prvi, 2. Čakovski SK, 3. ISSK Maribor, 4. Atletiki (Celje) in 5. SK Rapid. — Tekmo je sodil g. Macoratti iz Ljubljane, ki domačim ni priznal čisto povsem pravilno doseženih golov.

Poglabljevalna dela v Ljubljani

Ljubljana, 27. aprila.

Približno okrog dve sto delavcev je sedaj zaposlenih pri regulacijskih delih v Ljubljani. Lotili so se energično dela, ki kar vidno napreduje. Tam, kjer so morali zednjč radi poplav prekinili z betoniranjem, so kakih 30 m² zlezli navzgor, v širino pa 18 metrov, kajti Ljubljana struga je tod skoro polovico

Uresničene prerokbe

nekaterih medijev in okulistov v svetovni vojni

V vseh dobah so živeli preroki, ki so napovedovali vojne, elementarne velike neizgode, potrebe in poplave. Dandanes ljudje ne dajo mnogo na take preroke, toda s statistiko je dokazano, da se je za čudo mnogo takih prerokb uresničilo, in sicer glede časa in okoliščin precej natančno, kakor so bile napovedane.

Vizija pruskega majorja

Tako so nekateri medij in okulisti napovedali tudi svetovno vojno, njen začetek in trajanje in njene strahotne posledice. Seveda so bili med temi preroki tudi sleparji, ki so lagali, ker jim je to trenutno kakorkoli koristilo.

Med najbolj zanimive preroke svetovne vojne štejejo pruskega majorja von Gilhauserja, ki je v začetku vojne padel na fronti. Ta major je imel že v juniju l. 1914. vizijo, ki mu je prikazala strahote evropskega pokolja. Svoje jasnovidske doživljanje je major popisal 3. avgusta, njegov rokopis so pa našli in ga objavili šele l. 1920.

Napoved cesarjevega bega

Major von Gilhauser je z neverjetno natančnostjo imenoval pred začetkom svetovne vojne vse države, ki bodo v teku vojne v sovražnem stanju z Nemčijo. Verno je opisal vse krvave dogodke med svetovno vojno in napovedal je tudi kraje, kjer bodo Nemci zmagali in kjer bodo doživeli hude poraze. Napovedal je natančno datume velikih bitk na ruski in francoski fronti, ter je prerokoval tudi beg cesarja Viljema iz Nemčije. Danes je dokazano, da se je vizija nemškega majorja von Gilhauserja po večini uresničila.

Sam ni verjel svojim prividom

Nadalje je zelo zanimivo, da sam major von Gilhauser ni verjel v svoje privide, ki so mu čisto natančno pokazali, kako bo pote-

kla svetovna vojna za Nemčijo.

Gilhauser je bil velik optimist glede Nemčije. Bil je prepričan, da bosta Nemčija in Avstro-Ogrska zmagali na vseh frontah in premagali vse svoje sovražnike. Toda v medijskem stanju v njegovi glavi nastala vizija je bila resničnejša kakor njegovo prepričanje v budnem zavestnem stanju.

Del Evrope se pogreza...

Znani ženski medij Ksindra je že l. 1909 napovedala na neki seji spiritistov v Londonu natančen datum začetka svetovne vojne. Prerokbe Ksindre so se do pičice uresničile.

Naposled je zanimivo, kaj je Ksindra prerokovala glede nadaljnje bodočnosti Evrope. Bilo je tudi na neki spiritistični seji. Ksindra je v transu začela govoriti z razburjenim glasom:

— Vidim vodo, samo vodo... Valovi, ogromni valovi objemajo in prekrivajo del Evrope. Gore in doline se pogrezajo v morje. Del Evrope se pogreza in izginja...

Vsi člani tega krožka, ki je imel sejo, so imeli ob teh besedah vtisek, da zagrinja ogromen val morja del Evrope na zemljepisni karti, ki je visela na zidu. Angleška in Francija sta izginili s karte. Zemljevid Evrope se je zmanjšal in bistveno spremenil.

Mnenje nekaterih geologov

Več let po teh prividih Ksindre so geologi v Evropi proučevali bodočnost Evrope in njih zaključki, ki so bili zgrajeni na znanstveni podlagi in po računih verjetnosti, so se v bistvu strinjali s prividi medija Ksindre.

Nekateri geologi trde namreč še danes, da bodo valovi Atlantskega oceana zagrnili del zapadne Evrope. Morje bo pogotovo Angleško in Francijo in morda tudi del Belgije, Portugalske in Španije.

Železniška afera

Država je oškodovana za 800 milijonov

Beograd, 27. aprila.

Beogradske sodne oblasti vodijo preiskavo o takozvani železniški aferi, ki se je začela že leta 1934., ko je narodni poslanec Andra Stanić, bivši minister za promet, obtožil v skupščini tedanjega ministra za promet inž. Lazo Radičevića, da je oškodoval državo za 800 milijonov Din z oddajo del proge Priština — Peč in Bihač — Knin Francozu Edmondu Boyerju.

Ogromen zaslužek

Že v skupščini je bila glede te afere tedaj velika in razburljiva debata. Stanić je z dokumenti dokazoval, da so bile pogodbe države s tvrdko podpisane protizakonito, da se je kršila celo ustava, da so pogoji za državo taki, da so tvrdki zagotovljeni ogromni dobički, skratka, da je bila država oškodovana z oddajo tega dela za 800

milijonov dinarjev.

Preiskave

Na te obtožbe je odgovoril tedanji minister za promet Radičević. Trdil je, da je bila pogodba podpisana pravilno in da država nima nikake škode. To je potrdil tudi tedanji predsednik vlade Uzunović.

V skupščini afere tedaj niso premleli do konca, pač pa se je zanj začelo zanimati sodišče. Uvedlo je preiskavo, ki jo vodi sodnik Avramović. Vleče se ta preiskava že dve leti. Pred dnevi šele je sodnik zasljal enega glavnih funkcionarjev inž. Ditroza, po rodu iz Pariza, ki pa zdaj živi stalno v Beogradu. V teku prihodnjih dni bodo zasljal še vse ostale osumljence in priče.

Kdo je Edmund Boyer

Kmalu po diskusiji v skupščini se je policija začela zanimati za francoskega inženjerja Ditroza, ki je bil zastopnik Edmonda Boyerja v Beogradu. Ime Boyer se je mnogokrat omenilo v skupščini. Tedaj je prišlo tudi na dan, da je Boyer znana osebnost v Franciji, saj je bil zapleten v zloglasno afero Staviskega. Inž. Ditroza so zasljal, toda možakar je trdil, da je samo izvedenec za proučevanje gradnje prog v naši državi. Ditroz se je ogibal sleherne izjave glede njegovih stikov z Boyerjem in Batignolom. Zato so odredili preiskavo v njegovem stanovanju in našli korenspondenco, ki je dala sodnikom smer za nadaljnjo preiskavo.

S pomočjo domačinov

Jasno je bilo, da Ditroz ni mogel izvesti svojih spekulacij sam. Imel je pomagače, ki so bili domačini, in sicer beograjski podjetniki, med katerimi je igral glavno vlogo inž. Vrsalović, ki je solastnik gradbenega podjetja Lid. Nadalje je bil njegov pomagač Jovan Nenadović, ki je bil kasneje izvoljen za narodnega poslanika in ki se sedaj nahaja v preiskovalnem zaporu državnega sodišča za zaščito države. Vrsalović in Nenadović sta imela tesne zveze z bivšim ministrom za promet Radičevićem. Nenadović je bil omenjen v znani naški aferi.

Podjetniki brez denarja

Preiskovalni sodnik je zasljal Ditroza tri dni. Ta človek je prišel v Beograd leta 1929. Zanimal se je zlasti za gradnjo proge Priština — Peč in Bihač — Knin. Navezal je stike z lastnikom Lida Vrsalovićem. Vrsalović je Ditrozu obljubil, da mu bo dal gradnjo teh prog v podzakup. Ditroz pa ni imel denarja. Potreboval je človeka z denarjem in ga našel v francoskih bankah Rochen in Dupont. S pomočjo teh bank je Ditroz dobil stike z Boyerjem, podjetnikom in narodnim poslancem v Franciji. Sam Boyer je prišel v Beograd in napisal pogodbo z našo državo 3. januarja l. 1932. za gradnjo prog Priština — Peč in Bihač — Knin. Pomagali so mu Vrsalović, Nenadović in Ditroz. Zanimivo je, da sam Boyer ni imel denarja, ki je potreben za take velike gradnje.

Mastne kupčije

Boyer si je pa znal pomagati. Prinesel je garantno pismo neke francoske banke, ki ni bila znana in ki je stala na trhljih nogah. Kljub temu so bili odločilni gospodje v ministrstvih s tako garancijo zadovoljni. Preteklo je nekaj časa, izkazalo pa se je, da Boyer ne more izpolniti svojih obvez. Njegova banka ni mogla dati na razpolago potrebne vsote. Grozila je že nevarnost, da bo pogodba propadla. Boyer je pa z vso paro iskal podjetje, ki bi mu odstopil delo, ker je vedel, da gre za masten zaslužek. In res je Boyerju uspelo, da je delo oddal znani tvrdki Batignol. S tem je zaslužil ogromno vsoto denarja in vrnil se je v Pariz, kjer se je kmalu nato izvedelo, da je eden glavnih udeležencev v aferi Staviskega.

Nobene napitnine več!

S sistemom napitnin bodo zdaj energično pospravili na Madžarskem. Kakor poročajo iz Budimpešte, razglasa uradni list narednik sam zaračunaval za postrežbo določen odstotek od skupnega zneska računano kot pribitek. Ta odstotek glasom naredbe ne sme presegati 15 odst. računa, če račun ni večji od enega pengöja. Naredba stopi v veljavo s 1. junijem. — Posnemanja vredno tudi pri nas! Naj tudi naši hoteli odpravijo napitnino, pa bodo gotovo imeli boljši obisk.

Vsakdanje misli

Tudi najbolj ničemurna ženska ni vesela, če ji kdo ponudi ogledalo, ker je prepričana, da tiči za to vpljudnostno gesto — zloba.

Mnogi zakoni so kakor radio. Zena je napovedovalec, mož pa naročnik in poslušalec.

Najbolj odkritosrčne žene so igralke, ker priznajo da — igrajo.

Najbolj zadolžen je človek, ki ne ve, koliko je sam sebi dolžan.

Zenske oprostite vse. Najbolj jih jezi, če nimajo komu kaj oprostiti.

Često govore oči resnico, medtem ko usta lažejo.

Človek se bolj boji nesreče, ki bo šele prišla, kakor nesreče, ki jo ravno preživlja.

MALI OGLASI

HRANILNE KNJIZICE
prodane ali kupite najbolje potem
moje oblast vno dovoljene pisane. —
Donar tako j. Priložite znamke.
RUDOLF ZORE, Ljubljana
Gledališka ulica 12. Telefon 55-10.

Gospodarska
podjetja
kot: trgovine, in-
dustrije, hotele,
restavracije, ka-
varne, bufete, tra-
fike, prodajalne,
mlekarnice in vsa
druga obrtna pod-
jetja prodajamo in
posredujemo na-
kup hitro, vestno
in uspešno. Infor-
macije pošiljamo
proti predplačilu
Din 5.— v pošti-
nih znamkah;
Poslovnica Pavle-
ković — Zagreb —
Ulica 144.

3 sobno
stanovanje
z vsemi pritlikal-
mi 18če štiričlan-
ska družina, ki je
ves dan odsotna za
1. maj ali 1. junij.
— Cenjene ponudbe
na upravo lista
pod »Mire«.

38-55

številka, katero
pokličite pri naro-
čevanju svojih

oglasov

o „Glasu
naroda“